

STRESZCZENIE POPULARNONAUKOWE

Zmiany klimatyczne to jeden z najważniejszych współczesnych globalnych problemów. Jednak nauka o klimacie jest często abstrakcyjna i nie przekłada się w łatwy sposób na nasze codzienne doświadczenia. Trudno powąchać, dotknąć czy zobaczyć konkretne zmiany klimatyczne. Celem tego projektu badawczego jest nadanie ludzkiej twarzy nauce o klimacie i powiązanie zmian klimatycznych z codziennością człowieka. Projekt łączy abstrakcyjne, globalne i pozornie oderwane od powszedniego życia zjawiska naturalne i fizyczne z lokalną wiedzą i ucieleśnionymi doświadczeniami ludzi. Celem naszego projektu jest zbadanie w jaki sposób ludzie doświadczają zmian klimatycznych na co dzień, oraz analiza zmian klimatycznych jako zjawiska naturalnego i społecznego.

W ramach tego projektu skupimy się na przegrzewaniu miast. Przegrzewanie i fale upałów występujące w miastach już wpłynęły na wzrost liczby chorób i zgonów na całym świecie. Łącząc nauki ścisłe, społeczne oraz humanistyczne, pokażemy w jaki sposób środowiskowe i biologiczne aspekty przegrzewania miast łączą się z doświadczeniami społecznymi ludzi. Projekt ma dwa główne cele badawcze: (1) poszerzenie wiedzy o wpływie zmian klimatycznych i przegrzewania miast na wrażliwe grupy, oraz (2) poszerzenie wiedzy o ucieleśnionych i społecznych doświadczeniach przegrzewania. Szczegółowym celem projektu jest zidentyfikowanie bio-społecznych mechanizmów adaptacyjnych i przystosowawczych do sytuacji miejskiego przegrzewania.

Ważnym celem tego projektu jest rozwinięcie transdyscyplinarnej metodologii w badaniach zmian klimatycznych. Na wszystkich etapach projektu badawczego, Partnerzy, którzy specjalizują się w takich dziedzinach nauki jak fizyka, socjologia, nauka o środowisku i klimacie oraz antropologia społeczna, będą wymieniać się wiedzą i zebranymi danymi.

Badania zostaną przeprowadzone w dwóch europejskich miastach, w Warszawie oraz innym mieście na południu Europy, które zostanie zidentyfikowane w pierwszej fazie projektu. Projekt będzie się opierał na analizie fal upałów w europejskich miastach od 2000 roku, opracowaniu modeli i scenariuszy klimatycznych dla obu wybranych miast oraz dynamicznym skalowaniu w celu zidentyfikowania najbardziej wrażliwych obszarów w tych miastach. W ramach projektu przeprowadzimy również badania ilościowe dotyczące doświadczania przegrzewania w miastach i sposobów radzenia sobie z tym zjawiskiem. Na podstawie tych badań oraz analizy literatury, określimy grupy najbardziej wrażliwe na miejskie przegrzanie. Obecnie zakładamy, że będą do nich należeć osoby starsze oraz osoby żyjące w trudnych warunkach społeczno-ekonomicznych, w tym osoby doświadczające bezdomności. W ramach projektu przeprowadzimy również badania jakościowe z najbardziej wrażliwymi grupami. Będą się one opierać na formalnych i nieformalnych wywiadach indywidualnych, dyskusjach grupowych, obserwacjach uczestniczących i interaktywnych warsztatach. W celu zebrania oraz połączenia danych dotyczących indywidualnych cielesnych reakcji (związanych na przykład z układem krwionośnym) oraz zmian środowiska (takich jak zmiany temperatury), w projekcie wykorzystane zostaną czujniki, noszone przez chętnych uczestników badania.

Jednym z wyników projektu będzie uzyskanie nowej wiedzy o ludzkich doświadczeniach przegrzewania w miastach, co będzie mogło być wykorzystane przez decydentów oraz opinię publiczną do polepszenia jakości miejskiego życia. Chociaż wyniki te będą szczególnie wartościowe dla lokalnych samorządów w dwóch badanych miastach, nowe dane dotyczące bio-społecznych mechanizmów adaptacyjnych i przystosowania powinny zainteresować wielu europejskich decydentów. Co równie istotne, ponieważ ten projekt pozwoli przybliżyć i zrozumieć codzienny wymiar zmian klimatycznych, przyczyni się także do zmiany społecznego odbioru, świadomości i wiedzy o tych zmianach.